

2018-05-24
Ju2018/03037/KRIM

Justitiedepartementet

Polismyndigheten
Box 12256
102 26 Stockholm

Åklagarmyndigheten
Box 5553
114 85 Stockholm

Uppdrag till Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten om förbättrad hantering av bidragsbrott

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten att kartlägga hur utredningar av bidragsbrott bedrivs idag, analysera hur handläggningen kan förbättras och effektiviseras samt vidta lämpliga åtgärder i syfte att uppnå en ökad uppkläring. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot sådan brottslighet som bedrivs systematiskt och/eller organiserat. I arbetet ska de iakttagelser som gjorts i bland annat SOU 2017:37 och SOU 2018:14 beaktas.

I uppdraget ingår vidare att redovisa genomförda och planerade åtgärder med anledning av nämnda analys. Myndigheterna ska också utvärdera hur åtgärderna har påverkat eller förväntas påverka det operativa arbetet och verksamhetsresultaten.

Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ska samråda med de aktörer som är relevanta för att åstadkomma en effektivare och förbättrad hantering av bidragsbrott, framför allt Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan och övriga utbetalande myndigheter. Där så är lämpligt kan delar av uppdraget genomföras inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Arbetet ska bedrivas inom ramen för myndigheternas befintliga anslagsramar.

Uppdraget ska samordnas av Polismyndigheten. En gemensam delredovisning gällande analysen av hur handläggningen kan förbättras och effektiviseras ska lämnas till Justitiedepartementet senast den 21 oktober

2019. En gemensam slutredovisning av planerade och vidtagna åtgärder och dess effekter på utredning och upplärning av brotten ska lämnas till Justitiedepartementet senast den 19 oktober 2020.

Skälen för regeringens beslut

För att upprätthålla välfärdssystemens trovärdighet är det nödvändigt att säkerställa att bidrag och transfereringar endast betalas ut till dem som är berättigade till dem. Som ett led i detta arbete är det viktigt att med fasthet reagera mot dem som i systematiskt återkommande eller organiserade former begår brott som syftar till att kringgå denna grundläggande princip. Detta görs bland annat genom att på ett effektivt sätt utreda och beivra denna form av bidragsbrott.

Att utreda brott är en kärnuppgift för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, och förmågan att fullgöra denna uppgift har stor betydelse för människors tilltro till rättssamhället. Bekämpningen av bidragsbrott har även betydelse för välfärdssystemens trovärdighet. På senare år har flera utredningar (SOU 2018:14 *Bidragsbrott och underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdsystemen – en utvärdering*, SOU 2017:37 *Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra* samt Brottsförebyggande rådets rapport 2016:9 *Bedrägeribrottsligheten i Sverige*) bland annat påtalat brister i utredningsarbetet och gjort bedömningen att upplärningen av bidragsbrott skulle kunna vara högre.

Bidragsbrott är ofta komplicerade att utreda och det är därför viktigt med väl fungerande samarbete mellan brottsbekämpande och utbetalande myndigheter. De utbetalande myndigheterna är i de flesta fall de som upptäcker och polisanmäler bidragsbrott. Brottsanmälningarnas kvalitet och de utbetalande myndigheternas sakkunskap om olika bidragssystem är avgörande för de brottsbekämpande myndigheternas arbete med att utreda och lagföra den anmälda brottsligheten.

En förutsättning för att anmälningarna ska hålla en hög kvalitet är att de anmälande myndigheterna får lämpliga återkopplingar. Det är viktigt att de utbetalande myndigheterna också på andra sätt får nödvändig och tillförlitlig information om förutsättningarna för de brottsbekämpande myndigheternas handläggning av misstänkta bidragsbrott. Formerna för samverkan mellan utbetalande och brottsbekämpande myndigheter har stor betydelse, inte minst för att brottsliga förfaranden ska kunna upptäckas tidigt och att de

brottsbekämpande myndigheternas utredningsresurser ska ske på ett effektivt sätt. Uppdraget ska därför utföras i samråd med de utbetalande myndigheterna.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Lena Olofsson Warstrand

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/A
Finansdepartementet/BA, K, RS, SFÖ
Justitiedepartementet/SIM, PO, Å
Socialdepartementet/SF
Statsrådsberedningen/SAM
Utbildningsdepartementet/GV
Ekobrottsmyndigheten
Försäkringskassan